

Πόσο πίσω ακόμα;

του Καθηγητή Δρ. Γεωργίου Μαντάνη

Ο τομέας της εκπαίδευσης είναι ένας τομέας πολύ ευαίσθητος, κεφαλαιώδους σημασίας για την πορεία και την ανάπτυξη ενός λαού. Στη χώρα μας, δυστυχώς, είναι ο τομέας που έχει γνωρίσει τη μεγαλύτερη ποιοτική υποβάθμιση ιδίως τα τελευταία τριάντα χρόνια, και τις πιο πολλές και αλλόκοτες ‘αλλαγές’ και ‘μεταρρυθμίσεις’.

Σήμερα, βιώνουμε μια άνευ προηγουμένου υποβάθμιση στο χώρο της εκπαίδευσης (πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας, τριτοβάθμιας), συστηματική, που βασίζεται όχι στη σύνθεση απόψεων (εκπαιδευτικών, ακαδημαϊκών, τεχνοκρατικών) ούτε σε καλά παραδείγματα άλλων ανεπτυγμένων χωρών αλλά σε ιδεοληψίες που δεν έχουν σχέση με την ορθή παιδεία και εκπαίδευση των μαθητών. Μας πάνε πίσω..

Η *αριστεία* έχει κατηγορηθεί ως ‘μέγιστο κακό’ για το σχολείο, ιδίως δε, για την κορυφή της εκπαίδευσης, το πανεπιστήμιο, εκεί δηλ. που σ’ όλες τις σχολές του κόσμου υπάρχει ως ανώτερη έννοια, στοιχείο ευγενούς άμιλλας και συναγωνισμού. Πρόσθετα, η αξιολόγηση ‘πολεμιέται’ με κάθε μέσο! Η ύπαρξη τυχόν ‘βαθμών’ και ‘αξιολογικής βαθμολογίας’ να είναι δυνατόν να μην υπάρχει καθόλου. Η φιλοσοφία αυτή, του ‘χαμηλού πήχη’ της σημερινής κυβέρνησης στα θέματα της εκπ/σης, οδηγεί σε παράλογες αποφάσεις: μάλιστα βιαστικά, πρόχειρα και χωρίς διάλογο με τους πλέον αρμόδιους: με το δάσκαλο, με τον καθηγητή, με τον ακαδημαϊκό, δηλ. τους επαγγελματίες της εκπαίδευσης, που γνωρίζουν καλά τα προβλήματα (σημ.: δεν αναφέρομαι στους συνδικαλιστές που συνήθως είναι δάσκαλοι φτωχών επιδόσεων, με τα περισσότερα χρόνια τους εκτός τάξης). Βιαστικά: αποφασίζεται κάτι τον Ιούνιο και εφαρμόζεται άμεσα το Σεπτέμβριο. Ευσταθούν αυτά τα πράγματα;

As παραθέσουμε δεικτικά *ορισμένες* απίστευτες αποφάσεις του υπουργείου Παιδείας:

Πρωτοβάθμια εκπαίδευση: α) Ο δάσκαλος-παιδαγωγός εξοβελίζεται. Μπαίνει στο εκπαιδευτικό περιθώριο. Πτυχιούχοι άλλων ειδικοτήτων (μουσικοί, ζωγράφοι, ξένων γλωσσών, φυσικής αγωγής, θεατρολόγοι), άσχετων με τη δύσκολη παιδευτική κατάρτιση παιδιών ηλικίας 6-12 ετών, αποκτούν πρωταρχικό ρόλο. Γέμισαν τα δημοτικά σχολεία με ‘μη δασκάλους’. β) Έννοιες όπως, ‘εργασία στην τάξη’, ‘εργασία για το σπίτι’ μειώνονται δραστικά. γ) Η εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας ξεκινά πλέον στην πρώτη τάξη του δημοτικού. Απίστευτο! Παιδιά χωρίς να ξέρουν τα ελληνικά αρχίζουν να διδάσκονται ξένη γλώσσα. δ) Η δομή του ολοήμερου σχολείου αλλάζει ολοσχερώς και είναι αδύνατη η προετοιμασία των μαθητών σε 45’. Ουσιαστικά καταργείται το ολοήμερο και παίζει ρόλο φύλαξης παιδιών. Οι ‘νέες ιδέες’ καθιερώνονται, απλά είναι αντιπαιδαγωγικές και στερούνται λογικής.

Δευτεροβάθμια εκπαίδευση: α) Περιορισμός των εξεταζομένων μαθημάτων σε 4, από 12 μαθήματα που ήταν έως σήμερα στο γυμνάσιο. β) Μείωση των ωρών διδασκαλίας των αρχαίων ελληνικών στο γυμνάσιο. Η βάση της γλώσσας μας εξοβελίζεται. γ) Οι μαθητές με βαθμούς 6, 7 ή 8 στα βασικά μαθήματα, λ.χ. γλώσσα, έκθεση, ιστορία, μαθηματικά, φυσική, με 19 ή 20 σε γυμναστική, αγγλικά, γεωγραφία, θα είναι άνετα προβιβάσιμοι μαθητές. δ) Δίνεται η δυνατότητα β’ και γ’ ανάθεσης ωρών για βασικά μαθήματα, να διδάσκονται από άλλες ειδικότητες καθηγητών, π.χ. η ιστορία διδάσκεται από εκπαιδευτικούς γαλλικής φιλολογίας κ.ο.κ. ε) Συντονισμένη προσπάθεια εξαφάνισης του μαθήματος των θρησκευτικών (ανεπιτυχής έως σήμερα).

Τριτοβάθμια εκπαίδευση: α) Το σύστημα της αξιολόγησης καθηγητών ΑΕΙ και εκπαιδευτικής διαδικασίας ‘καθαιρέθηκε’ άτυπα, σιωπηλά. β) Οι αιώνιοι φοιτητές ξαναγράφτηκαν και γέμισαν πάλι τα ιδρύματα. γ) Τα ΑΕΙ ξαναέγιναν ‘συνεχόμενα εξεταστικά κέντρα’ και οι φοιτητικές (κομματικές) παρατάξεις πήραν ξανά ζωή και άρχισαν τη δράση τους. δ) Οι φοιτητές έχουν πάλι πολύ μεγάλο ποσοστό στις εκλογές των οργάνων διοίκησης. ε) Σύντομα, θα υπάρξει νομολογία όπου όλοι οι απόφοιτοι λυκείου θα μπορούν ελεύθερα να περνάνε στα πανεπιστήμια. στ) Δεν επιχειρήθηκε καμιά νέα, λογική μείωση των ‘άπειρων’

455 τμημάτων ΑΕΙ (πολλά με ίδιο αντικείμενο και αποστολή), ενώ συνάμα δόθηκε η άνευ ορίου δυνατότητα 'αμέτρησης' μεταπτυχιακών προγραμμάτων.

Οι νέες αυτές αποφάσεις του υπουργείου Παιδείας έχουν δικαίως προκαλέσει τις αντιδράσεις των γονέων και την αγανάκτηση των αγνών δασκάλων (ανεξαρτήτως πολιτικής ιδεολογίας) των δασκάλων που νοιάζονται πραγματικά για τους μαθητές τους, με ανιδιοτέλεια και αγάπη για το λειτούργημά τους. Όχι όλους βέβαια. Οι λόγοι είναι προφανείς: κάθε τεμπέλης χαίρεται! Οι έντιμοι δάσκαλοι και οι ευσυνείδητοι πονάνε.

Με θλίψη διαπιστώνουμε ότι το υπουργείο Παιδείας δεν έχει μελετήσει διόλου τις 'καλές πρακτικές' και τα πετυχημένα συστήματα των χωρών της Ε.Ε. που έχουν προοδεύσει, και πάει να δημιουργήσει ένα εκπαιδευτικό σύστημα 'ήσσοнос προσπάθειας' χωρίς τμηματικές εξετάσεις σε γυμνάσιο και λύκειο. ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟΝ ΤΟ 100% ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΝΑ ΟΔΗΓΕΙΤΑΙ ΣΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ, ΔΗΛ. ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΥΡΑΜΙΔΑΣ. Δεν ευσταθεί αυτό. Δεν έχει λογική!

Σήμερα περισσότερο από το 70% των αποφοίτων λυκείου εισέρχεται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση χωρίς να γνωρίζει επαρκώς (το μεγαλύτερο μέρος του) βασικά στοιχεία της ελληνικής γλώσσας και της ιστορίας, χωρίς θεμελιώδεις γνώσεις των μαθηματικών, της φυσικής, της χημείας, δεδομένο αδιανόητο για νεοεισακτέο φοιτητή σε σχολές πανεπιστημίων της αλλοδαπής.

Είναι προσβλητικό για τη χώρα, για εμάς όλους, απόφοιτοι με 3.000 και 6.000 μόρια να εισέρχονται στα ΤΕΙ και τα πανεπιστήμια για να σπουδάσουν. Πως; Ανώτατη Εκπαίδευση δεν νοείται έτσι, δεν υπάρχει σε καμιά χώρα του πλανήτη. Είναι ποτέ εφικτό ο μαθητής των 10.000 ή 12.000 μορίων σε τμήματα ελληνικής Φιλολογίας, Μαθηματικών ή Φυσικής να γίνει άριστος καθηγητής, με τόσο προφανή έλλειψη στοιχειωδών γνώσεων; Ο μέτριος μαθητής λυκείου θα γίνει ξαφνικά στο πανεπιστήμιο άριστος; Πλανόμεθα οικτρά.

Δεν αντιλαμβανόμαστε ότι σήμερα πληρώνουμε ακριβά το τίμημα των 'μέτριων' στην εκπαίδευση· δηλ. πληρώνουμε πανάκριβα τους εκπαιδευτικούς με τα πτυχία, κανονικά ή πλαστά, από χώρες της Βαλκανικής κ.α. που έχουν στελεχώσει την εκπαίδευση με ήσσονα προσπάθεια και διδακτική μετριοότητα. Δεν είναι ο χώρος της 'Παιδείας' πεδίο για μέτριους δασκάλους. Αυτό είναι και το μεγάλο αρνητικό τίμημα που ΘΑ ΠΛΗΡΩΣΕΙ η ελληνική κοινωνία για τα μεγάλα 'εγκλήματα' που έγιναν στον εκπαιδευτικό χώρο τη δεκαετία του '80. Το εκπαιδευτικό σύστημα του '82, όπου όλοι αξιολογούνταν (έστω με ελλείψεις), υπήρχαν για τους μαθητές συνεχείς εξετάσεις στο τέλος του δημοτικού σχολείου, στη γ' τάξη του γυμνασίου και στο λύκειο ήταν ΤΟ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΣΥΣΤΗΜΑ που έχει γνωρίσει η χώρα και μακράν το πιο αποτελεσματικό και αξιοκρατικό τα τελευταία 60 χρόνια. Τότε, το 20-25% των αρίστων εισάγονταν στα πανεπιστήμια. Αυτό το σύστημα δεν έχει δώσει στην ανθρωπότητα τους περίπου 23.000 εξάισιους ερευνητές, καθηγητές και επιστήμονες παγκόσμιας κλάσης, που θήτευσαν, ή θητεύουν στα μεγαλύτερα και διασημότερα ιδρύματα, επιχειρήσεις και πανεπιστήμια του πλανήτη; Δεν θα μάθουμε από τα λάθη μας;

Ο χώρος της 'Παιδείας' δεν είναι πεδίο κομματικών αντιπαραθέσεων, ούτε πεδίο 'χαμηλού πήχη'. Την εκπαίδευση τη χαράσσουν φωτεινά μυαλά, με την αρωγή αγνών δασκάλων της εκπαίδευσης από κάθε βαθμίδα, όχι οι μέτριοι. Ο τομέας αυτός απαιτεί διαρκή αξιολόγηση, συνεχή και διά βίου κατάρτιση των εκπαιδευτικών, απαιτεί 'πολιτική υψηλού πήχη' και αριστείας και ποιότητας. Με 'μέτριους' έχεις πάντα μέτρια αποτελέσματα. Πόσο πίσω ακόμα;

Καρδίτσα, 18-10-2016